

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

12.1.2011

B7-0027/2011

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Olukord Haitis aasta pärast maavärinat: humanitaarabi ja taastamistöö

Charles Goerens, Niccolò Rinaldi ja Marielle De Sarnez
fraktsiooni ALDE nimel

RE\853308ET.doc

PE455.853v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Haitis aasta pärast maavärinat:
humanitaarabi ja taastamistöö**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 31. märtsil 2010 New Yorgis toimunud rahvusvahelist abiandjate konverentsi „Haiti uue tuleviku suunas” ja New Yorki saadetud Euroopa Parlamendi arengukomisjoni delegatsiooni lähetusaruannet;
 - võttes arvesse 2010. aasta märtsi tegevuskava Haiti riiklikuks taastamiseks ja arenguks ning selles kirjeldatud laia tööpõldu tulevikuks;
 - võttes arvesse 18. jaanuaril 2010 Brüsselis toimunud välisasjade nõukogu erakorralise istungi järeldusi;
 - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 19. jaanuari 2010. aasta avaldust Haiti maavärina kohta;
 - võttes arvesse 25. jaanuaril 2010 Montréalis toimunud ettevalmistava ministrite konverentsi järeldusi;
 - võttes arvesse 2007. aasta detsembris kolme Euroopa institutsiooni allkirjastatud Euroopa konsensust humanitaarabi valdkonnas;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 10. veebruari 2010. aasta resolutsiooni hiljutise maavärina kohta Haitil;
 - võttes arvesse Haitis viibinud Euroopa Parlamendi arengukomisjoni lähetusaruannet (25.–27. juuni);
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et 12. jaanuaril 2010 Haitit tabanud maavärin, mille tugevuseks mõõdeti Richteri skaalal 7,3 magnituudi, põhjustas 222 750 inimese surma, mõjutas kolme miljonit inimest ja sundis ümber asuma ligi 1,7 miljonit inimest, kellest üle ühe miljoni elab endiselt selleks puhuks püstitatud laagrites, mis pidid olema ajutised;
- B. arvestades, et aasta pärast maavärinat on olukord Haitis endiselt kaootiline, riik on ikka veel hädaolukorras ja taastamistöö algus on vaevaline;
- C. arvestades, et aastakümneid kestnud vaesus, keskkonnaseisundi halvenemine, haavatavus mitmete looduskatastroofide suhtes, vägivald, poliitiline ebastabiilsus ja diktatuur on muutnud Haiti Ameerikas vaeseimaks riigiks ning et maavärina põhjustatud kahjustused on süvendanud veelgi enam riigi suutmatust osutada põhilisi avalikke teenuseid ja vastata seega aktiivselt abi- ja taastamispüüdlustele;

- D. arvestades, et praeguse seisuga on 31. märtsil 2010 New Yorgis rahvusvahelisel abiandjate konverentsil Haiti taastamiseks lubatud 10 miljardist dollarist tegelikult üle kantud üksnes mõnisada miljonit dollarit;
- E. arvestades, et Haiti ettepanekul moodustati Haiti taastamise ajutine komisjon, et tagada vahendite koostöölastamine ja tõhus kasutamine ning rakendada Haiti arengu tegevuskava, ning arvestades, et Euroopa Komisjon on peamise abiandjana Haiti taastamise ajutise komisjoni liige ja omab hääleõigust;
- F. arvestades, et riigi taastamisel on suureks probleemiks rusude äravedamine – koristatud on alla 5% varemetest, praeguse tempoga kulub 20 miljoni kuupmeetri rusude äraveoks 6 aastat ja rusudest vabanemiseks oleks vaja 180 veokit, mis töötaksid ööpäevaringselt 18 kuud;
- G. arvestades, et 19. oktoobril 2010 avaldunud kooleraepideemia on nõudnud praeguse seisuga 3333 ohvrit ning mõjutanud enam kui 148 000 inimest; arvestades, et epideemia levik toonitab Haiti riigi ilmselgeid struktuurilisi puudusi ning rahvusvahelise abisüsteemi ja MINUSTAHi piiratust, ning arvestades, et koolerale reageerimist mõjutab praegune valimistest tingitud poliitiline kriis;
- H. arvestades, et 28. novembri 2010. aasta valimised, mille tulemused tehti teatavaks detsembri alguses, on põhjustanud Haitis vägivaldseid meeleavaldusi ja mitmete pettusesüüdistuste esitamist, ning arvestades, et rahvusvaheline üldsus peaks toetama läbipaistvat ja õiguspärast valimisprotsessi, et tagada riigi taastamiseks hädavajalikud ausad valimised,
1. tuletab meelde, et Haiti laastava maavärina järel oli rahvusvaheline üldsus ulatuslikult kaasatud ja näitas üles tõelist poliitilist tahet toetada Haiti taastamistööd teistsugusel viisil, vältides mineviku vigu, ning kõrvaldada lõplikult Haiti vaesuse sügavamad põhjused;
 2. avaldab kahetsust Haiti katastroofi suuruse pärast – katastroofi tagajärjed on ka aasta pärast maavärinat veel hästi näha, avaldab heameelt Euroopa Komisjoni poolt Haiti jaoks ette nähtud humanitaarabi summa üle, milleks on 120 miljonit eurot (millest 12 miljonit koolera vastu võitlemiseks), ning rahvusvahelise koostöö, humanitaarabi ja kriisiohjamise eest vastutava Euroopa Komisjoni voliniku ning humanitaarabi peadirektoraadi ja selle ekspertide kaasatuse üle;
 3. rõhutab, et klasterite moodustamine võimaldas kohapealset humanitaartegevust koordineerida, kuid samas ilmnisid ka selle meetodi puudused, kuna humanitaarabi andjaid oli väga palju ja hädaolukord oli linlaste arvukuse tõttu keerukas;
 4. tunneb heameelt humanitaarorganisatsioonide (Punane Rist, valitsusvälised organisatsioonid, ÜRO) ja liikmesriikide jõupingutuste ja saavutuste üle ning rõhutab humanitaartegevuse nähtamatu mõju tutvustamise olulisust ja asjaolu, et olukord saadi kontrolli alla eelkõige vigastatute eest hoolitsedes, joogivett ja toiduaineid jagades ning ajutist peavarju pakkudes;
 5. tõdeb, et kooleraepideemia tõi selgelt esile Haiti riigi peaaegu täieliku võimetuse lihtsalt ennetatava ja ravitava haiguse korral ning rahvusvahelise abisüsteemi piiratuse riigis, kus

tegutseb hulgaliselt humanitaarabi andjaid (12 000 valitsusvälist organisatsiooni); rõhutab, et humanitaarabi andjad ei saa jätkata Haiti riigi puuduste korvamist (riigi asemel tegutsedes) ja tuleb võtta viivitamata meetmeid, et tagada pikaajaline areng, eelkõige seoses juurdepääsuga tervishoiuteenustele, joogiveele ja sanitaarteenustele;

6. väljendab heameelt selle üle, et Haiti taastamist käsitletud rahvusvahelisel abiandjate konverentsil kohustusid komisjon ja liikmesriigid eraldama ühiselt 1,2 miljardit eurot, millest 460 miljonit on Euroopa Komisjoni mittehumanitaarabi; kordab oma nõuet, et Euroopa Liit peaks peamise abiandjana täitma taastamistöö poliitilist juhtrolli;
7. palub, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid lisaksid Haiti taastamisülesannete hulka ka kohaliku toiduainetootmise ja toiduga kindlustatuse, arendades selleks maapiirkonna infrastruktuuri ja toetades väiketalunikke Haiti taastamiseks eraldatud vahendite jaotamise ühise kava raames ning komisjoni allesjäänud vahendite jaotamise kava vahehindamise raames (New Yorgis väljakuulutatud 460 miljonist on veel kasutusele võtmata 169 miljonit eurot);
8. avaldab kahetsust, et Haiti taastamise ajutine komisjon, kellel peaks olema taastamistöö koordineerimisel keskne roll, alustas oma tööd hilinemisega, märgib kahetsusega, et ajutise komisjoni toimimise ja tõhususe kohta puudub teave, ning palub Haiti taastamise ajutise komisjoni liikmeks oleval Euroopa Komisjonil sekkuda, et kiirendada Haiti taastamise ajutise komisjoni volituste elluviimist ja esitada Euroopa Parlamendile aruanne Haiti taastamise ajutise komisjoni tegevuse, vahendite kasutamise ja New Yorgi konverentsil lubatud vahendite tegeliku taastamistööks eraldamise kohta;
9. tunnistab, et taastamistöö korralduses keskse struktuuri rolli kandva Haiti taastamise ajutise komisjoni tõhusaks toimimiseks on vajalik, et Haiti riik taastaks oma suutlikkuse ja asendaks Haiti kõrgema juhtkonna, kes tuleb valida läbipaistva ja õiguspärase valimisprotsessi teel ning kes peaks üles näitama tõelist poliitilist tahet teha eesootaval hiiglaslikul tööpõllul mõõdapääsmatuid otsuseid;
10. avaldab kahetsust selle üle, et haitlastel on pealinna ümmistavate tonne kaaluvate rusude äravedamiseks üksnes labidad, kirkad ja kärud ning äravedu toimub sularahas makstavate töötajate raames, mis on olukorra tõsidust arvesse võttes naeruväärne; rõhutab, et rusude äravedamine on Haiti taastamise seisukohast hädavajalik, ja märgib kahetsusega, et rusude koristamiseks ei ole eraldatud praktiliselt mingeid rahalisi vahendeid;
11. avaldab kahetsust suure eluasemekriisi pärast Haitis; rõhutab, et praegu peamiselt pealinna Port-au-Prince'i püstitatud ajutistes laagrites elavate kodutute ümberasustamine on raskendatud, kuna puudub vaba maa, kinnisvarasüsteem on olematu ja mitmed maatükid on diasporaa valdustes, ning kutsub Haiti ametivõime üles näitama poliitilist tahet voluntaristlike meetmete võtmiseks, eelkõige sundvõõrandamise näol;
12. tunneb süvenevat muret Haiti laste olukorra pärast maavärina järel, millel olid rasked tagajärjed rohkem kui 800 000 lapsele, keda ohustavad vägivald, seksuaalne kuritarvitamine, inimkaubandus, ärakasutamine ja mahajäetus, ning palub Euroopa Liidul (Euroopa Komisjonil) võtta endale kindlaks kohustuseks taastada laste jaoks elamistingimused, mis pakuvad neile kaitset ja kindlustunnet, et toetada sotsiaalkaitssüsteemi loomist Haitis ja edendada haridusreformi;

13. palub Euroopa Liidul teha koostööd Haiti valitsusega, et töötada välja laste õigusi kaitsvad üldõigusaktid, viia riiklikusse õigusesse sisse mitmest rahvusvahelisest õigusaktist, mille Haiti on ratifitseerinud, tulenevad kohustused laste õiguste, inimõiguste, orjuse kaotamise ja laste õiguste kaitse valdkonnas;
14. peab ülioluliseks, et Euroopa Komisjon toetaks vanematest lahutatud laste puhul nende isiku tuvastamist, registreerimist ja pere otsimist ning et riigipiiril rakendataks erilist valvsust, et võidelda lastega kaubitsemise ja nende ebaseadusliku lapsendamise vastu;
15. rõhutab, et esmatähtis on viivitamata taastada Haiti riigi suutlikkus kindlustada riigile toimiv demokraatia ja hea valitsemistava, mis on riigi taastamise seisukohalt hädavajalikud, ning tagada kodanikuühiskonna ja Haiti rahva kaasamine;
16. väljendab tõsist muret praeguse poliitilise kriisi pärast, mis tekkis suurt vastuseisu põhjustanud presidendi- ja parlamendivalimiste tulemuste tõttu, millele sai osaks välisvaatlejate ettevaatlik toetus ning millega praegu tegelevad Ameerika Riikide Organisatsiooni eksperdid, kes loevad hääled uuesti üle;
17. palub Euroopa Liidul teha kõik endast oleneva, et toetada tugevalt õiguspärast ja läbipaistvat valimisprotsessi ja veebruariks kavandatud teise vooru edukat kulgemist, et vältida Haiti sattumist veelgi sügavamasse kriisi; usub, et üksnes valitud õiguspärane president ja õiguspärased parlamendiliikmed võivad teha vajalikke otsuseid ning taastamistööks on vaja stabiilsust ja poliitilist tahet;
18. kutsub rahvusvahelist üldsust ja Euroopa Liitu üles tegema tihedat koostööd Haiti tulevaste ametivõimudega ja aitama neid nende institutsioonide loomisel, et saavutada uus tasakaal kõigil tasanditel ja luua täiesti toimiv demokraatia, ning seda kogu taastamisprotsessi kestel;
19. palub komisjonil teha humanitaarabi valdkonnas sõlmitud Euroopa konsensuse vaimus olulisi jõupingutusi selleks, et lisada katastroofideks valmistumise ja katastroofiohu vähendamise mõõde koostöös valitsuse, kohalike omavalitsuste ja kodanikuühiskonnaga nii hädaabi kui ka pikaajalise arengu etappi;
20. märgib, et Haitile antakse juba aastakümneid humanitaarabi ning hädaabi, rehabiliteerimise ja arengu vahelise seose tähtsus omandab käesolevas kriisis eriti suure tähenduse; palub sellest tulenevalt parandada kohapealsete ning Euroopa institutsioonide ja liikmesriikide tasandil tegutsevate humanitaarabiorganisatsioonide ja arenguasutuste vahelist dialoogi ja koordineerimist;
21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele, Haiti presidendile ja valitsusele, ÜRO peasekretäri asetäitjale humanitaarküsimustes ja hädaabikoordinaatorile, Maailmapangale ja Rahvusvahelisele Valuutafondile.